

VÝSTAVNÍ MORÁLKA

Vystavování koní je zcela specifická záležitost a má, stejně jako vše ostatní, i svá úskalí. Výstava pro každého účastníka začíná již v okamžiku, kdy si pročítá propozice. Právě v nich najde ty nejdůležitější informace, podle kterých se potom rozhoduje, jestli danou výstavu navštíví, či nikoliv. V propozicích je uveden seznam výstavních tříd a také klíč postupu do dalších kol - šampionátů. Výstavy se samozřejmě mohou lišit vypsányými třídami a kategoriemi, ale i různými typy šampionátů, záleží totiž na pořadateli, jaký model zvolí. Po přečtení propozic by tak každý vystavovatel měl vědět, že umístí-li se ve třídě do určitého místa, postupuje dále a sám by si měl toto hlídat.

Šampionát kategorie - postupují obvykle první dva z každé třídy dané kategorie

Šampionát hříbat - postupují obvykle první 2 hříbata ze všech tříd hříbat všech kategorií

Šampionát mladých - postupují první dva ze tříd ročků, dvouletků a někdy i tříletků všech kategorií

Šampionát dospělých - postupují první 2 ze tříd dospělých klisen a valachů a hřebců všech kategorií

Supreme šampionát a **Overall šampionát** – dle specifikace v propozicích

Srovnáme-li výstavu např. s parkurovými závody, kde 1 parkur trvá 1-2 minuty, ve výstavním kruhu se vystavovatel zdrží mnohem déle. Obvykle se celá třída předvádí společně v kroku, pak následuje předvedení v klusu jednotlivě. Jakmile se všichni předvedli v klusu, steward je staví na středovou čáru. Z té jsou opět jednotlivě předvoláváni před posuzovatele, kde svého svěřence představí ve výstavním postoji a pak v kroku a klusu tak, aby posuzovatel mohl zhodnotit korektnost končetin a chodů.

Je-li třída bohatě obsazena (5 a více startujících), může posuzování trvat 15 i více minut. Vždy to záleží na konkrétním posuzovateli. Čím více koní je ve třídě, tím je i delší posuzování. Šampionáty přicházejí na řadu až v momentě, kdy jsou odposuzovány všechny třídy. Je to logické a jinak to ani udělat nelze.

Velmi často se na výstavách velšů i shetlandů v ČR stává, že když přijdou na řadu šampionáty, někteří z kvalifikovaných tam již nejsou, protože odjeli domů. Je to jednak velká škoda, protože se tak sami vystavovatelé připravují o možnost zisku těch nejcennějších titulů, ale také to není slušné vůči divákům, posuzovateli, pořadateli a všem dalším, kteří tuto akci připravovali. Diváci, i když jich do závěrečných šampionátů nezůstává mnoho, přišli, aby koně a poníky viděli a často jsou překvapeni, že do šampionátu nenastoupil poník, kterému fandili. Posuzovatel, nebo posuzovatelé, vážili zase dlouhou cestu, mnohdy ze zahraničí, aby svůj úkol zodpovědně splnili. Když pak do šampionátu místo šesti kvalifikovaných nastoupí pouze dva, jsou z toho někdy rozčarování, někdy zklamání. Vezmeme-li v úvahu, že pořadatel musí posuzovatele zaplatit (nejedná se o bezvýznamné částky - letenka, hotel, strava, doprava z letiště na místo konání výstavy, honorář za práci ...), může to pociťovat i jako neúctu účastníků výstavy vůči sobě. Kromě diváků, všichni ostatní jmenovaní, musejí zůstat do konce, bez ohledu na to, jestli pálí slunce, nebo prší.

Námítka „Máme dalekou cestu domů!“ příliš neobstojí, neboť nejdále domů to mívá obvykle zahraniční posuzovatel.

Námítka „Stejně ho nemůžu porazit, když jsem skončil ve třídě druhý!“ je rovněž lichá. V situaci, kdy je mezi prvním a druhým umístěným ve třídě markantní rozdíl kvality, nezbývá než souhlasit s tím, že druhý prvního v šampionátu porazit nemůže. Tak to ale nebývá vždycky. Rok od roku se kvalita vystavovaných koní zvyšuje a stále častěji se stává, že o prvním a druhém místě rozhodují maličkosti, protože se ve třídě sešlo i několik poníků stejné kvalitativní úrovně. Pak může kromě jiného sehrát velkou roli i správné předvedení. Naposledy jsme byli svědky takovéto situace na domácí půdě v Supreme šampionátu Národní výstavy SHP v Lysé nad Labem. Tam do tohoto šampionátu proti sobě nastoupili dva kvalitativně vyrovnaní jedinci mini SHP Locksley Permoník a welsh cob AC Golden Boy. Každý z nich v rámci svého plemene patří ke špičce. Oba z nich výborně odpovídají svému plemennému standartu. Ani na jednom z nich paní posuzovatelka nenašla žádné závažné nedostatky a proto se rozhodla, že pořadí určí podle toho, jak se který

z hřebců v šampionátu ve výstavním kruhu předvede. Titul vybojoval Locksley Permoník, protože se choval naprosto korektně a civilizovaně, velmi pěkně spolupracoval se svou předvádějí a v tu chvíli ze sebe vydal maximum. AC Golden Boy občas svého předvádějího pozlobil, sem tam si vyhodil, nebo poskočil, nesoustředil se plně na předvádění a ani nepředvedl krásnou a prostornou mechaniku, kterou ukázal třeba pod sedlem s Annou Reinbergerovou v odpoledním programu. Proto není třeba předčasně házet flintu do žita! Jestliže vás vítěz třídy porazil o prsa právě díky lepšímu předvedení, máte do šampionátu čas se zamyslet nad tím, co můžete zlepšit a pak v samotném šampionátu zabojoval. Za dobrý výsledek to určitě stojí.

Často u předvádění bývá problém spíše ve vystavovateli, než ve zvířeti. I tento problém, pakliže si ho vystavovatel připustí, může mít řešení přímo na výstavě. Stačilo by dohodnout se s někým, o kom vím, že to umí lépe než já, aby mi mého ponyho v šampionátu předvedl. Kdo chce, řešení obvykle najde.

I v případech, kdy je rozdíl v kvalitě mezi prvním a druhým umístěným ve třídě velký a stále se ještě setkáváme s takovými třídami, bychom rády viděly tyto jedince v šampionátech. Považujeme to totiž za jakýsi projev úcty vůči divákům, posuzovatelům, pořadatelům a celému přípravnému týmu.

Oslovily jsme dva renomované posuzovatele a tázaly jsme se na to, jestli se tento nešvar vyskytuje i na zahraničních výstavách.

Pan Steve Everitt (chovatel a posuzovatel velšů , hřebčín Tireve, VB) nám sdělil, že i oni se s tímto problémem potýkají. On sám považuje neúčast v šampionátech za krajně neslušnou vůči divákům i posuzovateli. Patří ke skupině chovatelů, která si myslí, že by bylo lepší, kdyby do šampionátů postupovali pouze vítězové. Za svoji letitou praxi posuzovatele pouze 1 x přistoupil k tomu, že prohodil pořadí v šampionátech. Před lety posuzoval na jedné výstavě sekci C. Posuzování celé kategorie včetně jejího šampionátu probíhalo na malém a nerovném výstavním kruhu. Šampionkou sekce C se stala dospělá klisna, neboť se nejlépe předvedla. Titul vicešampiona

kategorie vybojoval dospělý hřebec, jehož předvedení bylo jen o malinko horší. Právě kvalita předvedení byla v tomto případě rozhodující, protože ve všech ostatních ukazatelích byli tito koně naprosto srovnatelní. Oba tedy postoupili do Overall šampionátu. Ten se ale konal na jiném, větším a rovnějším výstavním kruhu, kde se zmíněný hřebec excelentně předvedl a klisnu zcela zastínil. Nakonec to byl právě on, kdo vybojoval titul Overall šampiona a klisnu tak porazil. (Jednalo se o hřebce Tyngwndwn Best Man, který o pár let později obsadil 2. místo z 22 účastníků ve třídě na Royal Welsh Show). Pan Everitt se také vyjádřil, že častěji dochází k takovýmto „výměnám míst“ např. v záprahových třídách, než při předvádění na ruce, neboť tam se klade větší důraz na momentální výkon a mechaniku pohybu, než na stavbu těla.

Se stejnými dotazy jsme se obrátily i na pana Toma Hughese (chovatel a posuzovatel velšů, hřebčín Ionos, VB). Plně souhlasí s názorem pana Everitta, který se týká těch, jež se kvalifikovali do šampionátů, a pak tam nenastoupili. Dále uvádí, že možnost, kdy druhý ve třídě porazí vítěze třídy v šampionátu je sice možná, ale stává se ve Velké Británii zřídka. Když zapátrá v paměti, tak naposledy se s něčím podobným setkal na RWS v roce 2010. Tehdy sekci C posuzoval pan Tommy Roberts. Vítěz třídy ročních hřebečků této sekce Caebryn Endeavour nastoupil do šampionátu mladých proti dalším konkurentům a vůbec se tam neumístil, přesto se následující den stal rezervním šampionem hřebců a porazil šampiona mladých z předešlého dne.

Iveta Lewingerová a Rafífa Hamoudová, 2013